

# **Przełomowe technologie informatyczne w prawie prywatnym międzynarodowym**

Przejdź do produktu na [ksiegarnia.beck.pl](https://ksiegarnia.beck.pl)

# Przedmowa

Niniejsza monografia koncentruje się na analizie wybranych aspektów prawa prywatnego międzynarodowego w świetle takich innowacji technologicznych, jak sztuczna inteligencja, chmura obliczeniowa, *blockchain* czy światy wirtualne. Szczególną uwagę zwracam na rosnące znaczenie narzędzi *legal tech* dla praktyki stosowania norm kolizyjnych prawa prywatnego międzynarodowego.

Celem przeprowadzonej analizy jest zrozumienie:

- 1) W jaki sposób nauka prawa prywatnego międzynarodowego postrzega innowacje technologiczne i adaptuje się do nich?
- 2) Jak spójne jest unijne prawo prywatne międzynarodowe, gdy chodzi o ustalanie prawa właściwego dla zdarzeń prawnych związanych z cyfrową przestrzenią?
- 3) Jakie działania podejmuje ustawodawca unijny w odpowiedzi na wyzwania ery informacji i dynamiczne zmiany technologiczne charakterystyczne dla czwartej rewolucji przemysłowej?
- 4) Czy możliwe jest opracowanie skutecznych rozwiązań kolizyjnoprawnych w odpowiedzi na współczesne wyzwania technologiczne?

W świecie, w którym technologie typu *disruptive innovations*<sup>1</sup> zmieniają sposób, w jaki funkcjonujemy, pojawia się wiele pytań dotyczących przyszłości prawa prywatnego międzynarodowego. Przykładem jest sztuczna inteligencja, której wpływ na różne aspekty naszego życia jest już znaczący. Szczególnie istotna wydaje się kwestia, czy jest ono na tyle elastyczne, by sprostać wyzwaniom związanym z przestrzenią cyfrową, np. przy ustalaniu prawa właściwego w kontekście tzw. inteligentnych kontraktów.

Niniejsza praca podzielona jest na kilka rozdziałów, w których szczegółowo analizuję powyższe kwestie w kontekście wybranych technologii. Znajdą się tu również odniesienia do najnowszych projektów kodyfikacyjnych oraz narzędzi *legal tech* stosowanych przez prawników. Czytelnik może odnieść wrażenie, że przyjęty tytuł sugeruje kompleksowe omówienie zarówno wszystkich przełomowych technologii informatycznych, jak i aspektów kolizyjnoprawnych z nimi związanych. Nie jest to jednak możliwe. Dokonałem wyboru tych technologii oraz związanych z ich wykorzystaniem zagadnień transgranicznych, które pozwolą na przedstawienie przynajmniej wstępnych wniosków oraz rekomendacji związanych z przemianami prawa prywatnego międzynarodowego zachodzącymi w świetle rozwoju technologicznego.

---

<sup>1</sup> Spopularyzował je C.M. Christensen w książce pt. *The Innovator's Dilemma: when new technologies cause great firms to fail* (pol. Dylemat Innowatora: kiedy nowe technologie powodują upadek wielkich korporacji), Boston 1997 (ostatnie wydanie 2016).

Rozdział pierwszy zawiera prezentację problemów badawczych oraz wyzwań kolizyjnoprawnych, wynikających z wdrażania nowych rozwiązań technologicznych. Rozdział drugi poświęcam analizie prawa właściwego w odniesieniu do deliktów związanych ze sztuczną inteligencją, uwzględniając aspekty kolizyjnoprawne projektowanych regulacji unijnych dotyczących odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez systemy sztucznej inteligencji. W rozdziale trzecim koncentruję się na prawie właściwym dla zobowiązań z umów chmury obliczeniowej, ze szczególnym uwzględnieniem swobody wyboru prawa oraz praktyki kontraktowej. W rozdziale czwartym technologie *blockchain*, w tym inteligentne kontrakty, stanowią podstawę do dokonania oceny propozycji alternatywnej regulacji świata cyfrowego, chodzi w szczególności o zgłoszoną niedawno koncepcję *lex cryptographica*. Rozdział piąty poświęcony prawu właściwemu dla przypadków naruszeń prywatności i bezpieczeństwa danych obejmuje działalność platform usług cyfrowych tworzących światy wirtualne. Przedstawiam w nim również ocenę najnowszych projektów kodyfikacji kolizyjnoprawnych, takich jak wytyczne liżbońskie (ang. *Lisbon Guidelines on Privacy*) z 2022 r. W ostatnim rozdziale omawiam narzędzia *legal tech*, które zaczynają oddziaływać na sposób stosowania norm kolizyjnych prawa prywatnego międzynarodowego. Podstawą prowadzonych rozważań jest udostępnione przez Radę Europy w 2023 r. repozytorium (tzw. centrum zasobów) narzędzi *legal tech* wykorzystywanych w wymiarze sprawiedliwości o nazwie *Resource Centre on Cyberjustice and AI*.

Kwestie techniczne dotyczące omawianych technologii zostały ograniczone do niezbędnego minimum, a publikacje na ten temat są już dostępne w Polsce. Tam gdzie jest to celowe, w zakresie szczegółów technicznych, odwołuję się do dostępnej literatury.

Chciałbym wyrazić moją wdzięczność Pani *Elke Halsen-Raffel* za udostępnienie zasobów biblioteki Instytutu Maxa Plancka w Hamburgu oraz Pani Redaktor *Wiolecie Beczek* za wsparcie w procesie wydawniczym. Stan prawny opracowania jest aktualny na 30.11.2023 r. Sztuczna inteligencja posłużyła jako narzędzie do korekty językowej oraz do stworzenia kilku ilustracji wraz z opisami.

Marek Świerczyński

[Przejdź do księgarni →](#)

[ksiegarnia.beck.pl](https://ksiegarnia.beck.pl)